

УДК 657.37:339.562-021.412.1

DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.78-35>**Боярова О.А.**кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та оподаткування
*Національний університет біоресурсів і природокористування України***Савченко Н.Л.**аспірант, здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії
*Національний університет біоресурсів і природокористування України***Boiarova Olena**

Doctor of Economics

Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation
*National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine***Savchenko Nataliia**

Postgraduate Student, Ph.D. Degree Applicant

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

ЗВІТНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЗОРОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ КРИТИЧНИМ ІМПОРТОМ

REPORTING AS A TOOL FOR ENSURING TRANSPARENCY AND EFFICIENCY OF CRITICAL IMPORT MANAGEMENT

У статті розглянуто роль звітності як ключового інструменту забезпечення прозорості та ефективності управління критичним імпортом в умовах глобалізації та економічної нестабільності. Встановлено, що розроблена модель документального забезпечення обліку та контролю ефективно систематизує процеси управління критичним імпортом, вдосконалюючи облікові та контрольні процедури, де синергія між блоками забезпечує інтеграцію даних, оперативність у формуванні звітності та можливість швидкої адаптації до змін у законодавстві. На основі проведеного дослідження встановлено, що розроблена модель підвищує прозорість, знижує адміністративні ризики та сприяє підвищенню економічної ефективності в управлінні критичним імпортом. Визначено, що запровадження додаткових реквізитів і методик контролю в облікових процесах, підвищить автоматизацію та прозорість обліку ПДВ, зокрема в частині операцій з критичним імпортом, а також забезпечить прозорість облікових процесів, ефективність управління податковими зобов'язаннями та оптимізацію фінансового звітування, що сприятиме побудові інтегрованої системи обліково-контрольного забезпечення управління критичним імпортом в умовах економічної турбулентності.

Ключові слова: фінансова звітність, податкова звітність, обліково-контрольне забезпечення, управління, критичний імпорт, облік.

In the paper examines the role of reporting as a key tool for ensuring transparency and efficiency of critical import management in the context of globalization and economic instability. It has been established that the developed model of documentary support for accounting and control effectively systematizes the processes of managing critical imports, improving accounting and control procedures, where synergy between blocks ensures data integration, prompt reporting and the ability to quickly adapt to changes in legislation. On the basis of the conducted research, it was established that the developed model increases transparency, reduces administrative risks and contributes to increasing economic efficiency in the management of critical imports. It was determined that the introduction of additional details and control methods in accounting processes will increase the automation and transparency of VAT accounting, in particular in the part of operations with critical imports, and will also ensure the transparency of accounting processes, the efficiency of tax liability management, and the optimization of financial reporting, which will contribute to the construction of an integrated systems of accounting and control support for the management of critical imports in conditions of economic turbulence. It has been established that the need to account for agricultural and non-agricultural goods requires the distribution of VAT amounts for the effective use of accumulated resources, where the introduction of the Register of Transactions for the Use of Accumulated VAT Amounts will ensure the targeted use of funds, strengthen the analysis of tax liabilities and minimize the risks of violations of legislation. It was found that the implementation of additional elements of reporting will contribute to increasing transparency, compliance with the requirements of tax legislation and the validity of management decisions. It has been established that a comprehensive approach to the organization of reporting will contribute to the formation of an effective system of managing critical imports and the economic stability of enterprises. It was determined that the expansion of the system of accounting registers and the development of relevant regulatory

documents, in particular a special section in the order on the accounting policy of the enterprise, will contribute to increasing the accuracy of accounting for tax liabilities, transparency of the use of earmarked funds, strengthening control over compliance with tax legislation and reducing financial risks, which in turn optimizes the management of critical imports and the financial activities of agricultural enterprises.

Keywords: financial reporting, tax reporting, accounting and controlling, management, critical imports, accounting.

Постановка проблеми. У контексті глобалізованих економічних процесів та зростаючих регуляторних вимог, звітність набуває значення ключового механізму, який забезпечує прозорість, підзвітність і підвищення ефективності управлінських процесів, зокрема в сфері критичного імпорту. Звітність є одним з основних компонентів обліково-контрольного механізму, який забезпечує належне управління операціями з критичним імпортом, зокрема в умовах економічної нестабільності, збройних конфліктів, війн чи кризових ситуацій. У цих умовах швидке та точне реагування на зміни в економічному середовищі стає критично важливим для стабільного функціонування країни та ефективного забезпечення потреб підприємств. Своєчасна і точна звітність не лише допомагає виконати обов'язки щодо сплати податків, митних платежів і інших фінансових зобов'язань, а й забезпечує прозорість економічних процесів на всіх рівнях управління, сприяючи їх оптимізації.

У контексті управління товарами критичного імпорту звітність виконуватиме роль основного інструмента забезпечення контролю за дотриманням нормативно-правових актів, що регулюють податкову та митну діяльність, яка дозволяє підприємствам та державним органам отримувати точну інформацію про податкові зобов'язання, митні платежі, а також забезпечує прозорість фінансових потоків, що є необхідним для стабільності економічної ситуації. Правильне використання звітності сприяє мінімізації податкових ризиків, зниженню ймовірності виникнення зловживань та забезпеченню високої ефективності адміністрування податкових і митних процесів. У зв'язку з цим, розробка та впровадження інноваційних обліково-контрольних інструментів набуває особливої актуальності, оскільки вони сприяють мінімізації ризиків, оптимізації фінансових потоків та дотриманню нормативно-правових вимог. Отже, дослідження є надзвичайно актуальним, оскільки воно спрямоване на вдосконалення механізмів забезпечення прозорості та підвищення ефективності управління критичним імпортом через використання звітності як інструменту контролю та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз сучасних наукових досліджень, присвячених проблематиці обліково-звітного забезпечення ефективного управління критичним імпортом, засвідчує зростання наукового інтересу до вдосконалення концептуальних і прикладних підходів у цій сфері. Зокрема, Кушніренко О.А. [4] здійснює поглиблений аналіз системи оподаткування сільськогосподарських підприємств, акцентуючи на ролі обліково-звітного забезпечення у створенні передумов для сталого розвитку та мінімізації податкового навантаження. Старенька О.М. [7–8] у своїх працях приділяє значну увагу інтеграції сучасних інформаційних технологій у процеси бухгалтерського обліку та оперативного контролю, що, за її

висновками, є ключовим чинником підвищення ефективності управлінських рішень у контексті звітності. Івахненко С.В. [6] пропонує систематизовані підходи до використання інформаційних технологій у внутрішньогосподарському контролі, наголошуючи на їхній здатності підвищувати якість звітності через автоматизацію облікових процедур.

Отже, проведений аналіз літератури свідчить про значний інтерес наукової спільноти до розробки ефективних механізмів обліково-звітного забезпечення, спрямованих на забезпечення прозорості та ефективності управління критичним імпортом. Подальші наукові дослідження доцільно орієнтувати на розроблення уніфікованих стандартів звітності, впровадження штучного інтелекту для автоматизації процесів обліку і контролю, а також створення інтегрованих цифрових платформ для моніторингу та аналізу даних у сфері управління критичним імпортом.

Формулювання завдання дослідження. Метою даної статті є проведення комплексного аналізу ролі звітності як інструменту забезпечення прозорості та ефективності управління критичним імпортом, обґрунтування напрямів вдосконалення обліково-звітного забезпечення для підвищення адаптивності системи управління в умовах глобалізації та економічної нестабільності. Для досягнення мети визначено наступні завдання: проаналізувати модель забезпечення прозорості та ефективності управління критичним імпортом через звітність; обґрунтувати рекомендації щодо вдосконалення звітності з метою забезпечення прозорості та ефективності управління критичним імпортом. У процесі проведення дослідження було застосовано широкий спектр загальнонаукових та спеціальних методів, які забезпечили комплексний підхід до вирішення поставлених завдань, зокрема аналіз і синтез, порівняння, узагальнення та системно-структурний аналіз.

Виклад основного матеріалу дослідження. Організація ефективної звітності в рамках обліково-контрольного забезпечення є безумовною умовою для підтримки належного рівня податкової дисципліни, що дозволяє знижувати рівень правопорушень, полегшуючи процес взаємодії між органами державної влади та підприємствами. Одним із важливих аспектів такої звітності є здатність автоматизувати процеси обліку і контролю, що, в свою чергу, дозволяє мінімізувати людський фактор, автоматизуючи виявлення потенційних порушень і запобігання їх виникненню.

Для забезпечення ефективного впровадження такої звітності в умовах критичного імпорту необхідно інтегрувати сучасні інформаційні технології, які дозволяють здійснювати оперативний моніторинг і аналіз даних у реальному часі. Використання таких технологій допомагає здійснювати гнучкий контроль за виконанням податкових і митних зобов'язань, коригувати процеси управління і сприяє збереженню фінансової

стабільності навіть у умовах динамічних змін в економічному середовищі. Звітність виступає не лише як обов'язковий елемент, що забезпечує виконання фінансових зобов'язань, але й як потужний інструмент, який дозволяє оптимізувати процеси управління критичним імпортом, підвищувати рівень прозорості та сприяти ефективному податковому і митному контролю. В умовах постійних змін економічної ситуації, роль звітності у забезпеченні стабільності економічних процесів є незамінною [1–3].

Згідно з положеннями податкового законодавства, сільськогосподарські підприємства зобов'язані здійснювати перерахування на спеціальний додатковий рахунок повної суми податку на додану вартість (ПДВ), нарахованої за операціями з певними видами сільськогосподарської продукції. Після цього, в рамках подальшої операційної діяльності, автоматично розподіляється частина ПДВ, що підлягає перерахуванню до державного бюджету, яка спрямовується на основний електронний рахунок платника податків, а інша частина акумулюється на спеціальному рахунку. З основного рахунку ПДВ кошти повинні бути спрямовані до державного бюджету у встановлені строки відповідно до вимог самостійної сплати податку.

Важливими елементами процесу обліку ПДВ є дві основні складові: податкове зобов'язання та податковий кредит, які є предметом обліку та контролю в системі податкових розрахунків. Однак впровадження електронних систем адміністрування ПДВ не завжди забезпечує достатній рівень контролю за виникненням та підтвердженням податкового кредиту, що вимагає подальшого вдосконалення обліково-контрольного механізму. У випадку виникнення податкового зобов'язання, процес реєстрації податкових накладних у Єдиному реєстрі податкових накладних (ЄРПН) дозволяє здійснити верифікацію сум ПДВ, що підлягають перерахуванню в бюджет. Проте існує суттєвий ризик маніпуляцій з боку контрагентів, які можуть неправильно заповнити податкову накладну або взагалі не зареєструвати її в ЄРПН, що ускладнює визнання податкового кредиту покупцем. Крім того, відповідно до норм Податкового кодексу України, допускається можливість віднесення сум ПДВ до податкового кредиту без наявності податкової накладної, на основі інших первинних документів, таких як транспортні квитки, касові чеки та бухгалтерські довідки, які не підлягають реєстрації в ЄРПН. Цей факт створює серйозні недоліки у формуванні та підтвердженні податкового кредиту, що може призвести до виникнення потенційних зловживань і маніпуляцій з боку контрагентів.

Такі проблеми в управлінні податковим кредитом вимагають ретельного аналізу та вдосконалення системи контролю за податком на додану вартість. Відсутність чіткої методології для верифікації та підтвердження сум податкового кредиту в облікових реєстрах обумовлює потребу у посиленні контролю та вдосконаленні механізмів електронного адміністрування ПДВ. Це, у свою чергу, сприятиме забезпеченню належної прозорості в облікових процесах і виключенню можливості маніпуляцій з боку контрагентів, що важливо для стабільності економічних процесів, зокрема в умовах управління товарами критичного імпорту. У рамках удосконалення обліково-контрольного забезпечення управління кри-

тичним імпортом необхідно розробити ефективні механізми для верифікації податкових накладних, а також запровадити нові етапи моніторингу та аналізу податкових зобов'язань у реальному часі. Впровадження таких змін дозволить зменшити ризики, пов'язані з порушеннями в сфері податкового та митного адміністрування, що має критичне значення для ефективного управління товарами критичного імпорту та збереження фінансової стабільності в умовах змінного економічного середовища (див. рис. 1) [4].

Розроблена модель документального забезпечення обліку та контролю сприяє систематизації процесів управління критичним імпортом через вдосконалення облікових і контрольних процедур. Синергія між блоками забезпечує інтеграцію даних, оперативність у формуванні звітності та адаптацію до змін у законодавстві. У зв'язку з цим, можемо відзначити, що модель підвищує прозорість, знижує адміністративні ризики та сприяє підвищенню економічної ефективності.

У сучасних умовах господарювання, характер формування податкового кредиту вимагає інтеграції комплексних механізмів обліку, здатних забезпечити високий рівень контролю та прозорості. Податковий кредит, що виникає внаслідок операцій, зафіксованих у журналі-ордері № 3 В с.-г. (за рахунком 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками») та журналі-ордері № 3 Г с.-г. (за рахунком 68 «Розрахунки за іншими операціями»), є ключовим об'єктом контролю в системі податкового адміністрування.

З метою підвищення ефективності управління податковим кредитом необхідно вдосконалити структуру зазначених облікових документів шляхом введення нових реквізитів, які сприятимуть моніторингу та верифікації даних. Зокрема, у журналі-ордері № 3 В с.-г. та відповідній відомості аналітичного обліку за рахунком 63 доцільно впровадити реквізити, які дозволять здійснювати безперервний контроль за правильністю формування податкового кредиту під час проведення господарських операцій, що дасть змогу зменшити ризики помилок і маніпуляцій, забезпечивши більшу достовірність облікових даних.

Аналогічний підхід варто застосувати до облікових операцій за рахунком 68, що фіксуються у журналі-ордері № 3 Г с.-г. Відповідна відомість аналітичного обліку (умовно названа № 3.4 с.-г.) має бути доповнена реквізитами для контролю визнання податкового кредиту за різними видами операцій. Така деталізація дозволить підвищити рівень автоматизації та прозорості процесів обліку ПДВ, зокрема в частині операцій з критичним імпортом. Запровадження додаткових реквізитів і методик контролю забезпечить:

1. Прозорість облікових процесів: створення умов для точного відображення податкового кредиту в системі обліку.

2. Ефективність управління податковими зобов'язаннями: усунення потенційних маніпуляцій і помилок під час обліку господарських операцій.

3. Оптимізацію фінансового звітування: покращення інформаційного забезпечення системи управління ПДВ, що дозволить приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Застосування таких підходів сприятиме побудові інтегрованої системи обліково-контрольного забезпечення управління критичним імпортом, що є особливо

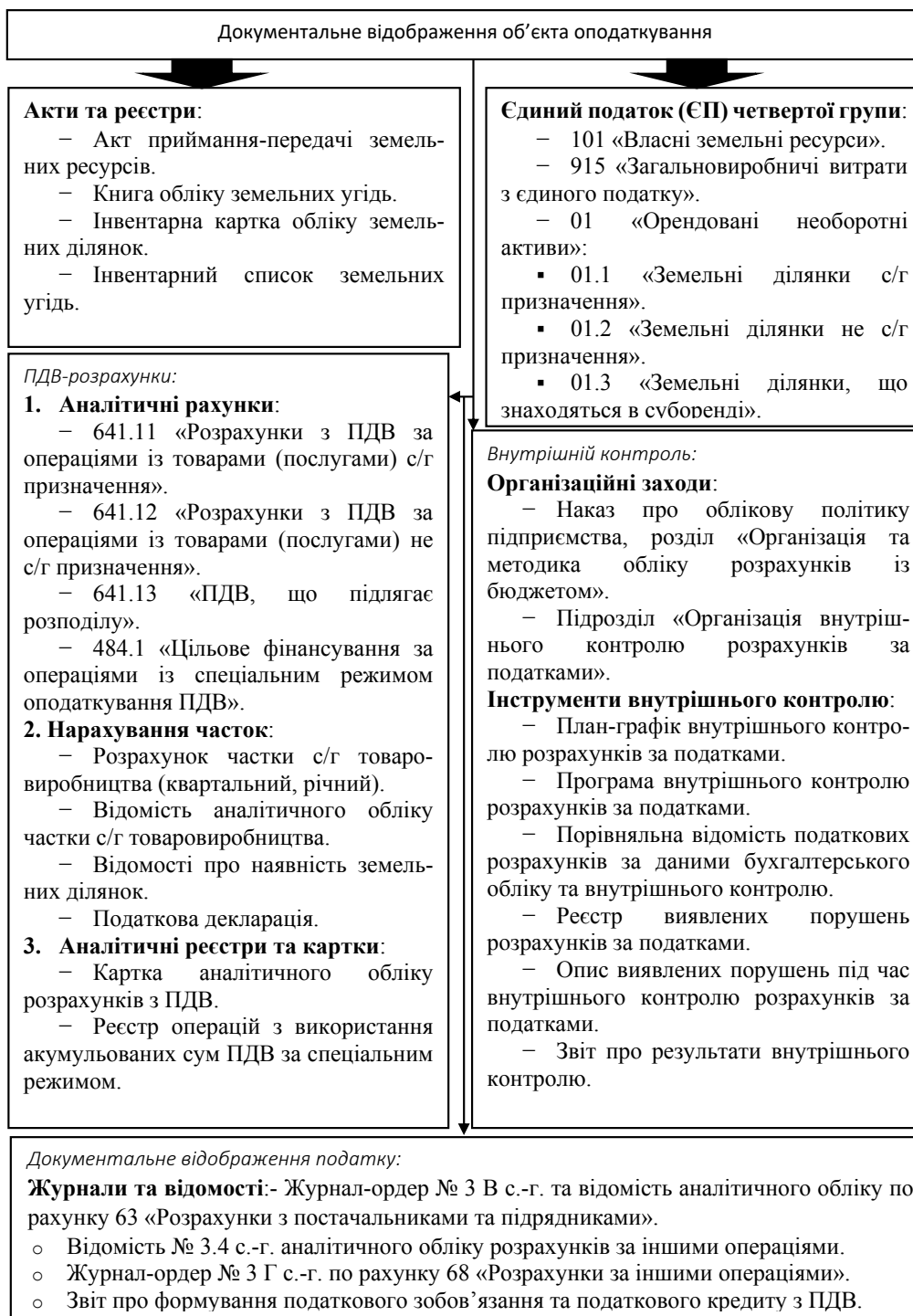

Рис. 1. Модель забезпечення прозорості та ефективності управління критичним імпортом через звітність

Джерело: сформовано авторами на основі [4; 5]

актуальним в умовах значної економічної турбулентності. Вдосконалення звітності та контролю за формуванням податкового кредиту дозволить створити більш прозору, ефективну та функціональну податкову систему, що забезпечить фінансову стабільність у сфері критичного імпорту. Варто відзначити, що даний підхід матиме не лише економічні переваги, а й сприятиме гармонізації податкового адміністрування із сучасними принципами цифрової трансформації, забезпечуючи

максимальну ефективність управлінських процесів та фінансового звітування [5].

У сучасних умовах посилення ролі фінансового та податкового контролю в управлінні критичним імпортом постає питання вдосконалення методології обліку, зокрема звітності, яка слугує основою для прийняття управлінських рішень. У цьому контексті необхідно переглянути функціональне призначення та інформаційний зміст журналу-ордеру № 3 Г с.-г., який, як уза-

гальноючий реєстр, агрегує суми за рахунком 68 «Розрахунки за іншими операціями». З метою підвищення ефективності цього документа пропонуємо доповнити його реквізитами «Підтверджений податковий кредит» та «Непідтверджений податковий кредит». Удосконалення структурної організації журналу-ордеру дозволить забезпечити прозорість облікових процесів і підвищити ефективність контролю за реєстрацією податкових накладних у Єдиному реєстрі податкових накладних (ЄРПН), де дана ініціатива сприятиме достовірності формування податкового кредиту та оперативності прийняття управлінських рішень. Для унеможливлення пропусків у звітності пропонується обов'язкове заповнення усіх рядків журналу-ордеру, зокрема, проставлення прочерків у разі відсутності даних.

Розвиток системи звітності також потребує розробки нових підходів до обліку та аналізу операцій, пов'язаних із ПДВ. В аграрному секторі, який широко застосовує спеціальний режим оподаткування, виникає потреба у створенні окремих звітів, що деталізують формування податкових зобов'язань, податкового кредиту та сум ПДВ. Такі звіти мають охоплювати як загальний, так і спеціальний режими оподаткування, враховуючи специфіку операцій сільськогосподарських підприємств. Особливий акцент слід зробити на необхідності обліку товарів сільськогосподарського та несільськогосподарського призначення, що потребує розподілу сум податку для належного використання акумульованих ресурсів. У цьому аспекті доцільно запровадити Реєстр операцій із використання акумульованих сум ПДВ, який дозволить підприємствам:

1. Забезпечити цільове використання коштів зі спеціальних рахунків.
2. Посилити аналітичний компонент управління податковими зобов'язаннями.
3. Мінімізувати ризики порушень податкового законодавства.

Запровадження додаткових елементів звітності дозволить підприємствам інтегрувати інформаційні потоки в єдину систему управління, забезпечивши таким чином:

- Підвищення рівня прозорості операцій, пов'язаних із формуванням податкового кредиту.
- Забезпечення відповідності вимогам податкового законодавства.
- Посилення аналітичності та обґрунтованості управлінських рішень.

Комплексний підхід до організації звітності є ключовим чинником формування ефективної системи управління критичним імпортом, що сприятиме посиленню економічної стабільності, прозорості податкових процесів і адаптації сільськогосподарських підприємств до сучасних викликів податкової політики [4; 5].

Ефективне управління податковими зобов'язаннями та податковим кредитом (ПДВ) є ключовим елементом функціонування сільськогосподарських підприємств в умовах спеціального режиму оподаткування. З метою оптимізації аналітичного обліку, забезпечення прозорості фінансових операцій та підвищення рівня фінансової дисципліни доцільним є впровадження вдосконаленої системи облікових реєстрів, що дозволяє деталізувати операції та знизити ризик похибок у фінансовій звітності.

Запропонована модель передбачає структурну модернізацію субрахунків у межах рахунка 641 «Розрахунки за податками». Додаткові субрахунки, такі як: 641.11 – «Розрахунки з ПДВ за операціями із товарами (послугами) сільськогосподарського призначення», 641.12 – «Розрахунки з ПДВ за операціями із товарами (послугами) несільськогосподарського призначення», 641.13 – «ПДВ, що підлягає розподілу», сприятимуть більшій деталізації даних про податкові зобов'язання, що дозволить диференціювати операції за загальним та спеціальним режимами оподаткування, а також забезпечить чітке відображення зобов'язань у відповідних розрізах. Додатково, для забезпечення аналітичності обліку операцій за рахунком 48 «Цільове фінансування і цільові надходження» доцільно передбачити створення субрахунка 484.11 – «Цільове фінансування за операціями із спеціальним режимом оподаткування ПДВ», що сприятиме акумуляції цільових коштів, забезпечуючи їх прозоре використання відповідно до вимог законодавства.

Розширення системи облікових реєстрів супроводжується створенням внутрішніх нормативних документів. Зокрема, необхідно розробити спеціальний розділ у наказі про облікову політику підприємства, присвячений організації контролю розрахунків за податками, де даний розділ має регламентувати: функції і обов'язки відповідальних осіб; процедури моніторингу податкових операцій; механізми реагування на виявлені порушення чи розбіжності. Запровадження вдосконаленої системи облікових реєстрів дозволить досягти:

1. Підвищення точності обліку податкових зобов'язань.
2. Прозорості у використанні цільових коштів.
3. Посилення контролю за дотриманням податкового законодавства.
4. Зниження ризиків виникнення фінансових порушень.
5. Формування дієвої системи моніторингу, що сприяє ефективності управлінських рішень.

Отже, запропоновані зміни є важливим етапом підвищення прозорості та ефективності управління критичним імпортом, а також оптимізації фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств в умовах сучасних економічних викликів.

З метою підвищення ефективності внутрішнього контролю над податковими розрахунками доцільним є формування комплексного плану-графіку та розробка програм внутрішнього аудиту, адаптованих до специфіки діяльності підприємств, які здійснюють операції у сфері критичного імпорту. Особливу увагу рекомендовано приділити створенню спеціалізованих документів контролера, що забезпечують систематичний моніторинг правильності, повноти та своєчасності податкових розрахунків. Такі документи дозволяють своєчасно виявляти недоліки, спричинені недотриманням чинного податкового законодавства, з одночасним коригуванням виявлених невідповідностей. Важливим аспектом є гармонізація внутрішніх контрольних процедур із вимогами державних регуляторних органів, що стає критичним у контексті постійних змін податкового середовища [6; 7].

Запропонована система обліково-контрольного забезпечення передбачає впровадження інноваційних інструментів, таких як:

1. Картка аналітичного обліку розрахунків із податку на додану вартість (ПДВ), що забезпечує деталізовану реєстрацію операцій, пов'язаних із нарахуванням податкових зобов'язань і податкового кредиту.

2. Картка аналітичного обліку розрахунків із єдиного податку четвертої групи, яка адаптована для підприємств аграрного сектору та враховує особливості спеціальних режимів оподаткування.

3. Реєстр облікового відображення податкових розрахунків, що дозволяє інтегрувати синтетичний та аналітичний облік, забезпечуючи комплексний контроль за відповідністю даних у фінансовій звітності [7–10].

Зазначені інструменти сприяють підвищенню рівня структурованості та деталізації податкових операцій, що дозволяє здійснювати якісний моніторинг виконання податкових зобов'язань, своєчасно виявляти та виправляти можливі помилки. Для забезпечення систематизації та стандартизації контрольних процедур необхідно інтегрувати розроблені механізми до наказу про облікову політику підприємства, де рекомендована регламентація має включати:

- Чітко визначені функції та відповідальність ключових осіб у процесі здійснення податкового контролю.
- Опис процедур моніторингу, аналізу та коригування податкових розрахунків.
- Встановлення критеріїв оцінки відповідності облікових операцій вимогам чинного законодавства.

Такий підхід забезпечить підприємству можливість не лише підвищити ефективність управлінських рішень, а й створити стабільну основу для адаптації до регуляторних змін.

Інтеграція запропонованих елементів обліково-контрольного забезпечення сприяє суттєвому підвищенню рівня прозорості управлінських процесів у сфері критичного імпорту. Структурованість аналітичного обліку забезпечує можливість глибокого аналізу податкових операцій, як у межах загального, так і спеціального режиму оподаткування. Реалізація розроблених механізмів сприятиме мінімізації ризиків виникнення податкових порушень, підвищує точність

і надійність звітності, а також забезпечує своєчасність та відповідність фінансових операцій вимогам законодавства, що створює умови для ефективного реагування на зовнішні виклики та зміцнення позицій підприємств у сучасних економічних умовах [4; 9].

Висновки. На основі проведеного дослідження встановлено, що звітність відіграє ключову роль у забезпеченні прозорості та ефективності управління критичним імпортом. Вона слугує основним джерелом достовірної інформації, яка забезпечує прозорість операцій, контроль за їх виконанням і прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Встановлено, що в умовах глобалізації та економічної нестабільності ефективне управління критичним імпортом вимагає впровадження інноваційних технологій, які дозволяють автоматизувати обліково-звітні процеси, мінімізувати ризики помилок і підвищити адаптивність системи. Визначено, що застосування автоматизованих систем і цифрових платформ значно підвищує швидкість і точність обліково-звітного забезпечення, що сприяє зростанню довіри з боку державних органів, партнерів і громадськості.

Практичне значення проведеного дослідження полягає в тому, що висновки та рекомендації, розроблені авторами, можуть бути застосовані для вдосконалення обліково-звітного забезпечення процесів управління критичним імпортом, оптимізації процедур контролю та аудиту, підвищення прозорості й адаптивності системи управління, а також для розробки уніфікованих стандартів звітності, що відповідають міжнародним вимогам і сприяють ефективній інтеграції України в глобальну економічну спільноту. Подальші дослідження в цій галузі повинні бути спрямовані на розробку інноваційних методологій обліку та звітності, що відповідають сучасним викликам глобалізації та цифровізації, удосконалення стандартів і процедур обліково-звітного забезпечення критичного імпорту, а також інтеграцію технологій штучного інтелекту та автоматизації для підвищення ефективності, прозорості та адаптивності системи управління.

Список використаних джерел:

1. Спіфанова І.Ю., Джеджула В.В. Фінансовий аналіз та звітність: практикум. Вінниця : ВНТУ, 2017. 273 с.
2. Крупка Я.Д., Назарова І.Я. Облік міжнародних операцій: навч. посібник. Тернопіль : «Крок», 2016. 216 с.
3. Оляднічук Н.В. Облік експортно-імпортних операцій. *Облік і фінанси*. 2017. № 1 (75). С. 48–56.
4. Кушніренко О.А. Обліково-інформаційне відображення оподаткування сільськогосподарських підприємств у контексті їх сталого розвитку. *Облік і фінанси*. 2016. № 2 (72). С. 35–44.
5. Податковий кодекс України: Закон України від 10 грудня 2010 року № 2755-VI; зі змін. і доп. від 01.07.2019. Верховна Рада України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 31.12.2024).
6. Івахненко С.В. Інформаційні технології аудиту та внутрішньогосподарського контролю в контексті світової інтеграції: монографія. Житомир : ПП «Рута», 2010. 432 с.
7. Старенька, О. М. Стан використання сучасних інформаційних технологій для бухгалтерського обліку на підприємствах. *Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. праць. Одеса : Одеський національний економічний університет*. 2022. № 1–2 (80–81). С. 61–75.
8. Старенька О.М. Напрями вдосконалення автоматизації оперативного контролю на підприємстві. *International Scientific Conference Economy Digitalization : Processes, Strategies, Technologies: Conference Proceedings*, January 24th, 2020. Kielce, Poland, 2020. P. 115–118.
9. Дерев'янюк Ю.М. Ефективне управління імпортними операціями на підприємстві. Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, М.М. Петрушенка. Суми : СумДУ, 2015.
10. Бабінська С. Ведення бухгалтерського обліку в умовах впровадження сучасних інформаційних технологій. *Економіка та суспільство*. 2021. № 26. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/323/309> (дата звернення: 31.12.2024).

References:

1. Yepifanova I. Yu., Dzhedzhula V. V. (2017) *Finansovyi analiz ta zvitnist: praktykum* [Financial analysis and reporting: a practical manual]. Vinnytsia: VNTU, 273 p. (in Ukrainian)
2. Krupka Ya. D., Nazarova I. Ya. (2016) *Oblik mizhnarodnykh operatsii: navch. posibnyk* [Accounting for international operations: a textbook]. Ternopil: "Krok", 216 p. (in Ukrainian)
3. Olyadnichuk N. V. (2017) Oblik eksportno-importnykh operatsii [Accounting for export-import operations]. *Oblik i finansy – Accounting and Finance*, no. 1(75), pp. 48–56. (in Ukrainian)
4. Kushnirenko O. A. (2016) Oblikovo-informatsiine vidobrazhennia opodatkovannia silskohospodarskykh pidpriemstv u konteksti yikh staloho rozvytku [Accounting and informational reflection of taxation for agricultural enterprises in the context of their sustainable development]. *Oblik i finansy – Accounting and Finance*, no. 2(72), pp. 35–44. (in Ukrainian)
5. Podatkovi kodeks Ukrainy [Tax Code of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 10 hrudnia 2010 roku № 2755-VI; zi zmin. i dop. vid 01.07.2019 [Law of Ukraine dated December 10, 2010, No. 2755-VI; with amendments as of July 1, 2019]. Verkhovna Rada Ukrainy – The Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (accessed December 31, 2024). (in Ukrainian)
6. Ivakhnenkov S. V. (2010) *Informatsiini tekhnologii audytu ta vnutrishnohospodarskoho kontroliu v konteksti svitovoi intehratsii: monohrafiia* [Information technologies of audit and internal control in the context of global integration: monograph]. Zhytomyr: PP "Ruta", 432 p. (in Ukrainian)
7. Starenka O. M. (2022) Stan vykorystannia suchasnykh informatsiinykh tekhnologii dlia bukhhalterskoho obliku na pidpriemstvakh [The state of using modern information technologies for accounting in enterprises]. *Visnyk sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen – Bulletin of Socio-Economic Research*, no. 1–2(80–81), pp. 61–75. (in Ukrainian)
8. Starenka O. M. (January 24th, 2020) Napriamy vdoskonalennia avtomatyzatsii operatyvnoho kontroliu na pidpriemstvi [Directions for improving the automation of operational control in the enterprise]. *International Scientific Conference Economy Digitalization: Processes, Strategies, Technologies: Conference Proceedings*. Kielce, Poland, pp. 115–118.
9. Derev'ian'ko Yu. M. (2015) *Efektivne upravlinnia importnyimi operatsiiami na pidpriemstvi* [Effective management of import operations in an enterprise]. *Ekonomichni problemy staloho rozvytku – Economic Problems of Sustainable Development: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference*, edited by O. V. Prokopenko, M. M. Petrusenko, Sumy: SumDU. (in Ukrainian)
10. Babinska S. (2021) Vedennia bukhhalterskoho obliku v umovakh vprovadzhennia suchasnykh informatsiinykh tekhnologii [Accounting under the implementation of modern information technologies]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, no. 26. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/323/309> (accessed December 31, 2024). (in Ukrainian)